

L'AMISTAT DELS ARBRES

José Saramago explica que el seu avi, en pressentir que li arribava l'hora, va sortir de casa per “de árvore em árvore do seu quintal, abraçar os troncos, despedir-se deles, dos frutos que não voltará a comer, das sombras amigas.” I és que com a bon pagès, el senyor Jerónimo mantenia una relació molt especial amb la natura. En coneixia el valor. Sabia apreciar-la i respectar-la. En poques paraules: l'estimava.

Roser Guasch també estima la natura, i això es nota en els seus llibres. *L'amistat de les pedres* (Arola, 2000) o *La terra del record* (Arola, 2005) en són dos bons exemples. Aquest cop, tanmateix, els ulls de la poetessa s'aparten del seu Penedès natal i es dirigeixen cap al Baix Camp. El resultat és *Cambrils. Espais per a la calma* (Arola, 2007), un llibre amb fotografies de Rafael López-Monné.

Cambrils. Espais per a la calma és una visió personal —gairebé íntima— de la coneguda vila marinera. Això vol dir que, malgrat que la ploma de l'autora hagi optat per la prosa, el to i el llenguatge dels textos són altament poètics. A través de l'estil epistolar (el llibre se subtitula *Carta de paisatge*) Roser convida el seu interlocutor a fer “un recorregut per Cambrils que serà un lent deixar-se portar a través dels paisatges que han configurat un entorn de savi equilibri”. D'aquesta manera comença el llibre. Amb una frase que anuncia l'atmosfera que ens acompanyarà durant tot el passeig. Equilibri, harmonia, placidesa, calma. Així és com veu Cambrils. Així és com vol que el veiem nosaltres. Com un quadre de Joaquim Mir.

El punt de partida és el Port, de bon matí, des d'on començarem la visita dels llocs més significatius de Cambrils: Vilafortuny, la Llosa, el Parc del Pescador, l'ermita de la Mare de Déu del Camí... Però Roser no es limita a guiar-nos-en pel nucli urbà. Les seves paraules van més enllà. Les seves paraules s'endinsen a les aigües que banyen les platges locals, per exemple. O enfilen els camins de carro del terme municipal per mostrar-nos barrancs, rieres i aiguamolls. O es detenen una bona estona al Parc Samà. I tot això ho fa desplegant els seus amplis coneixements sobre la zona. Així doncs, la lectura de *Cambrils. Espais per a la calma* esdevé, a més de poètica, didàctica. Hi trobem dades històriques, arquitectòniques, geogràfiques, culturals, literàries i gastronòmiques. Però sens dubte, la presència més

constant és la de la natura. Així és que aixequem el cap per fixar-nos en els ocells que ens sobrevolen. O ens aturem per escoltar els arbres que creixen pertot. Sí, per escoltar-los. Perquè Roser els fa parlar, contradient així un altre gran novel·lista portugués, António Lobo Antunes, quan va escriure que “los árboles se entienden con la tierra en un idioma que se nos escapa”.

No voldria acabar aquest article sense dedicar-ne un paràgraf a les imatges que acompanyen els textos. L'autor, un experimentat fotògraf de paisatges, ens regala unes instantànies plenes de llum, de colors intensos, d'harmonia, de calma. Allà, si ens hi fixem bé, tornarem a reviure aquella sensació de pau que tots hem percebut algun cop passejant per Cambrils. Una sensació fugissera, que se'ns escola entre els dits i desapareix sense remei quan tornem a casa. No obstant això, gràcies a Rafael López-Monné, que ha aconseguit atrapar-la amb la seva càmera, podrem gaudir-ne cada vegada que obrim el llibre i contemplem les seves fotografies.

Cambrils. Espais per a la calma és, en definitiva, una petita joia. És, a més, un llibre ambiciós. Un llibre que vol arribar lluny i que de ben segur ho aconseguirà. No només per la seva qualitat plàstica i literària, sinó també perquè ha estat traduït al castellà (per la pròpia autora) i a l'anglès (per un servidor). De manera que ara només cal desitjar-li un bon viatge.

ÒSCAR PALAZÓN

Publicat al diari *El Punt* el 12 de novembre de 2007